

Norwegian B – Standard level – Paper 1
Norvégien B – Niveau moyen – Épreuve 1
Noruego B – Nivel medio – Prueba 1

Monday 8 May 2017 (afternoon)
Lundi 8 mai 2017 (après-midi)
Lunes 8 de mayo de 2017 (tarde)

1 h 30 m

Text booklet – Instructions to candidates

- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all of the texts required for paper 1.
- Answer the questions in the question and answer booklet provided.

Livret de textes – Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas ce livret avant d'y être autorisé(e).
- Ce livret contient tous les textes nécessaires à l'épreuve 1.
- Répondez à toutes les questions dans le livret de questions et réponses fourni.

Cuaderno de textos – Instrucciones para los alumnos

- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todos los textos para la prueba 1.
- Conteste todas las preguntas en el cuaderno de preguntas y respuestas.

Blank page
Page vierge
Página en blanco

Tekst A

Saiko: Truverdig thriller

Saiko er ein thriller for ungdom, denne boka passar godt for ungdommar frå 13–18 år. Det er og ei bok som vaksne kan lære mykje av å lese, fordi ho er realistisk og kan gje eit inntrykk av kva ungdommar kan bli utsette for.

5 Ella er ei vanleg pliktoppfyllande jente, som går i 9. klasse. Det er sommarferie, og ho er mykje med venene sine Oliva og Noor. Dei blir invitert med på ein fest på Svaberget i den vesle bygda. Ella er usikker på om ho eigentleg vil dette, men blir til slutt dregen med av venninnene sine.

10 For Ella blir festen ikkje heilt som ho hadde tenkt. Ho blir full og den uheldige episoden blir fotografert av bygdas einsame ulv, Saiko. Men Saiko, eller Steinar som han eigentleg heiter, inngår ein avtale med Ella om at ho skal gjere som om ho er kjærasten hans, ellers vil han vise biletet av Ella til alle i bygda. Dette er noko Ella ikkje kan late han gjere.

Ella finn etterkvart ut kvifor kallenamnet til Steinar er Saiko, og kva som eigentleg er grunnen til at han har ho som ein liksomkjærast i framsetet i bilen sin. Den store konflikten i boka er forholdet mellom dei to.

15 Språket i boka er veldig lettleselig, det blir dermed lett å henge med på sjølve handlinga i boka. Forfattaren har ikkje overdrive med eit ungdommeleg språk, men det blir brukt korte replikkar, og språket blir meir naturleg av den grunn.

Forfattaren får fram at ungdommane i bygda er rastlause og vil vekk derifrå fordi det ikkje er noko særleg som skjer der. Eg vil tru at dei som er oppvaksen i ei bygd vil kunne kjenne seg igjen i nokre av skildringane i boka.

20 Eg likte denne boka godt. Historia var truverdige, og konfliktane mellom personane held liv i handlinga og gjer at du vil lese vidare.

Tilpasset fra Håvard Høgl Nes, www.framtida.no (2014)

Tekst B

Superkrefter for en bedre verden

THWAK! BAM. KRA-AK. Det er lyden av en maskekledd superhelt som banker opp tre kjeltringer så jekslene spruter. Åstedet er den kriminelt belastede byen Capital City.

5 Kontrasten er stor til den vennlige og omtenkssomme mannen som sitter på den andre siden av et kafébord i Oslo en fredelig augustdag. Men det er denne mannen, Josef Tzegai Yohannes, som har skapt figuren *The Urban Legend* – en tegneseriefigur som nå også slår et slag mot ebola og for rettferdighet. Serieskaperen fra Oslo vil at barn i Afrika, når de hører ordet superhelt, i framtida skal tenke på hans egen tegneseriefigur, *The Urban Legend*, for i Afrika har de hittil ikke hatt noen «offisiell» superhelt.

10 I hans tegneserie får en ung lærer ved navn Malcolm T. Madiba i et oppdiktet storbyunivers nok av urettferdigheten omkring seg og tar på seg maske og en gul/svart drakt. Som *The Urban Legend* bekjemper han rutinemessig kriminelle bander og korruperte politifolk, uten å ha superkrefter, men han har troen på rettferdighet og sterke evner innen kampsport.

15 *The Urban Legend* gjør mer enn å bekjempe skurker. I to spesialhefter utgitt i samarbeid med Nobels Fredssenter tidligere i år reiser superhelten til Afrika. I det ene av disse er han i Sierra Leone og hjelper ofre for ebolaepidemien. Hftet er nå oversatt til flere språk, og det skal deles ut i en rekke afrikanske land som et ledd i å lære folk om hvordan ebola smitter. I nye tegneseriehefter vil han ta for seg hiv/aids, utdanning og dårlig hygiene.

Tilpasset fra Asle Olav Rønning, www.bistandaktuelt.no (2015)

Tekst C

Nyheter skremmer norske barn

Foreldre frykter ofte at barna deres skal snuble over vold og annet upassende innhold på internett og komme i kontakt med farlige mennesker. Barna synes derimot at det er langt mer skremmende å se nyheter på nett.

5 Elisabeth Staksrud på Institutt for medier og kommunikasjon ved Universitetet i Oslo har vært med på tidenes største undersøkelse om hva barn og foreldre synes er mest ubehagelig på nett. Svarene kan være en vekker for oss voksne som ikke er vokst opp med internett, for over halvparten av barn er redde for noe annet enn det foreldrene deres tror, nemlig nyhetsrelatert innhold, forteller Elisabeth Staksrud. Bare svært få foreldre vet at barna ser mye på nyheter, men barn og unge er generelt interessert i det som foregår rundt seg.

10 Det er offentlig akseptert at fiksjonsvold er noe av det farligste som kan vises barn. Helt siden 1980-tallet har det vært store offentlige diskusjoner om fiksjonsvold, noe som har ført til et strengt regelverk med aldersgrenser og sensur på videoer med grov vold. Fiksjonsvideoer ligger imidlertid nederst på listen over hva barna er redde for. Staksrud mener vi må lytte mer til barna.

15 – Vi er dessverre mer opptatt av våre egne ideer om hva barna trenger, enn å hjelpe, tilrettelegge og beskytte dem ut ifra deres egne erfaringer.

20 25000 barn mellom ni og seksten år og like mange foresatte ble intervjuet av forskere i 25 europeiske land. Denne undersøkelsen har gjort det mulig å finne nasjonale og kulturelle forskjeller i barns bruk av nett, og hvordan foreldre oppdrar barn digitalt. Det viser seg at norske barn er på verstinglisten blant dem som har vært inne på sider med skadelig innhold, og de har foreldre som i stor grad er villige til å la dem utforske internettet.

25 Men [– X –] norske barn opplever mer risiko enn mange andre europeiske barn, er mange av de norske barna gode til å håndtere dette. Vi ser [– 29 –] at de barna som klarer seg bra, er de barna som har interesserte foreldre. De snakker jevnlig med barna om nettbruken og ikke [– 30 –] når barna har lyst til å snakke om dette. [– 31 –] foreldrene starter tidlig, er barna mer villige til å høre på foreldrene. Det er vanskelig å begynne med en trettenåring.

Tilpasset fra Yngve Vogt, www.apollon.uio.no (2015)

Tekst D

Kjære Norge, vi må snakke om sykkel

Hei, Norge! Takk for sist. Det er noe vi må snakke om. Du trenger syklisme. Mye mer syklisme.

[– X –]

Kjære Norge, sykkelen gir glede til gamle så vel som unge i form av mer sunnhet og færre livsstilssykdommer. Den gjør det mulig å leve i attraktive bydeler med plass til at mennesker kan møtes uten å risikere å bli kjørt ned. Sykling er sunt for byene dine, senker CO₂-utslippene dine og gjør din lokale byluft mye bedre.

5

[– 32 –]

Jeg skjønner at du synes det er stress, men nå må du altså slutte å bruke alle bakkene dine som en unnskyldning for ikke å øke syklismen. De bakkene du snakker så mye om klarer du å bestige med mange gir, eller med el-sykler. Tiden er kommet for å handle, ikke bare sitte og se passivt på mens resten av Europa er på sykkelstur. Kom deg nå opp på sykkelen. Det er aldri for seint å lære.

10

Jeg kan hjelpe deg til du klarer å holde balansen. Og jeg har gode venner som støttehjul, sykkelstier og sykkelplanlegging, som sikkert mer enn gjerne vil hjelpe deg.

[– 33 –]

Hjemme i Danmark er oppskriften på sykkelsuksess basert på normalisering. Sykkelen er ikke politisk, den er ikke forbeholdt særlige grupper eller subkulturer. Den krever ikke spesielle klær, medlemskap i en klubb eller et sertifikat. Syklismen er for alle. Det er lettere og raskere å sykle enn å ta bil eller offentlig transport på stort sett alle kortere distanser. Slik blir det attraktivt også for deg å skifte til sykkelen.

15

[– 34 –]

Det viktige spørsmål å stille seg selv er: *Hva slags byer vil du ha? Hva skal de kunne gjøre?* Tenk over det, kjære bror.

20 Fordi sykkelen er så plasseffektiv, frigjøres plass i byen til andre formål enn trafikk.
Parkeringsplasser kan konverteres til oppholdsplasser. Steder der du kan snakke, der meninger kan utveksles, nettverk kan dannes og innovasjon kan oppstå. Framtiden ligger ikke i bilen. Framtiden ligger i sykkelen, og det er nå du skal ønske deg en sykkel av hele ditt hjerte, kjære bror.

25 Gleder meg til å se deg igjen!
Klem,
Sykkel-Danmark.
PS: Ring meg av og til, da.

Tilpasset fra Lasse Schelde, www.nrk.no (2015)
